

י"ד בתמוז תשע"ו, 20.7.2016

גיליון מס' 518

פרשת פנחס

לפעול לשם שמים

מאת יצחק יבלונסקי, קיבוץ עלומים

המעשה שעשה פנחס משאיר אותנו קצת מבולבלים. מצד אחד הוא קינא את קנאת השם, אך מצד שני היה אפשר לחשוב לכאורה שהוא עשה עבירה, שהרי הרג ראש שבט מישראל ללא בית דין שיורו לו על כך. אם אותה קנאות יכולה להתפרש כמעשה טוב או רע באותה מידה, איך נוכל לדעת כיצד לנהוג במצבים דומים בהם אנו נתקלים בעצמנו? הרי לפעמים ישנה מצווה הנראית לכאורה כעבירה או להפך, אז איך נדע לשפוט בעצמנו אם זה טוב לקיים אותה או לא?

התשובה לכך נמצאת בתחילת הפרשה. הקב"ה מעיד על פנחס שעשה את המעשה לשם שמים, כמו שנאמר "בקנאו את קנאתי" – לא את קנאת עצמו, אלא את קנאת השם. כדי ליישב את הדברים הקדוש ברוך הוא אומר במפורש "הנני נותן לו את בריתי שלום", כדי שלאף אחד לא יהיה פקפוק בכוונת המעשה שעשה.

מה שהופך את המעשה של פנחס לחשוב וטוב זו הכוונה התמימה שהייתה לו - לקדש שם שמים, למרות הסכנה שבכך. כאמור - אותו מעשה יכול להתפרש בכמה אופנים, אך מה שבאמת קובע זו הכוונה שבפנים. האם אנו עושים את המעשים שלנו לשם שמים, או אולי אנו דואגים לעשות אותם רק לשם עצמנו?

ישנם מעשים רבים שיכולים להתבצע בצורה זהה לחלוטין, ובכל זאת פעם אחת המעשה ייחשב כמצווה ופעם אחרת כעבירה.

ברוב המקרים אנו שופטים את האנשים והמצבים מתוך הסתכלות אישית שלנו, מבלי לדעת את הפרטים האמתיים ואת מה שמניע את האדם מבפנים. קל מאוד לחשוב על אדם מחשבות שליליות רק מתוך מה שראינו, למרות שיתכן שהמניעים של אותו אדם הם הפעולה לשם שמים, מה שהופך את הפעולה לחיובית, מבלי שנדע על כך.

מטבע האדם כולנו בטוחים שאנו יודעים מה טוב ומה רע, כולנו שופטים את האחרים ואפילו מוכיחים אותם וחושבים שאנו עוזרים להם בהערות שלנו, שנאמרות לכאורה "לשם שמים". אם הדבר אכן נעשה לשם שמים בתמימות ומכל הלב, אז הדברים יישמעו ויגיעו למקומות הנכונים, אך ברוב המקרים נעשה את הדברים לתועלתנו הפרטית, מתוך נגיעות אישיות. אמנם נהיה בטוחים שאנו פועלים מתוך דעת התורה, אך זה רק בגלל שבמקרה דברי התורה הסתדרו לרצוננו האישי. אם נרצה לבחון את עצמנו, נשאל את עצמנו האם בכל דבר אנו

הולכים לפי דעת התורה? האם גם במצוות שקשות לנו לביצוע ונוגדות את רצוננו ואורח חיינו אנו נבטל את רצוננו ונפעל לשם שמיים באותה צורה?

ניתן ללמוד המון דברים מפנחס. אפשר ללמוד איך לא להסתכל רק על המעשה עצמו, אלא בעיקר על המניע לאותו מעשה. אפשר ללמוד כמה חשוב לפעול לשם שמיים ולא לעשות את הדברים מתוך נגיעות אישיות. אפשר ללמוד שאסור לנו לשפוט אנשים על פי מה שאנו רואים בחיצוניות, אלא צריך לדון לכף זכות שהרי ייתכן שכוונתם טהורה. והלקח החשוב ביותר כנראה, הוא ללמוד שהמבחן האמתי של המעשים שלנו, מה שיסייע לנו בבירור השאלה האם אנו הולכים בדרך הטובה, הוא להתבונן פנימה, לתוך עצמנו, ולבחון ביושר ובכנות האם אנו עושים את הדברים כי זה מה שהשם רוצה מאיתנו, או שאנו אלה מעשים שנעשים מתוך אינטרסים אישיים, כי זה מה שהכי נוח לנו כרגע לעשות. המבחן הזה יכול להביא אותנו להתבוננות וביקורת עצמית אמתית שתוביל לשיפור עצמי ולהתקדמות בחיינו.

יצחק יבלונסקי, חבר קיבוץ עלומים, נשוי לרחל והם הורים לשישה. ראש מכינה קדם צבאית יונתן בעלומים.

דף פרשת שבוע של הקיבוץ הדתי באתר הקיבוץ הדתי: www.kdati.org.il/parashat/hashavua.htm
כדי לקבל את הדף כל שבוע בדואר אלקטרוני, יש לשלוח הודעה אל: webmaster@kdati.org.il
ולרשום subscribe בעזרת הנושא. כדי להפסיק, יש לכתוב unsubscribe בעזרת הנושא.
תגובות למאמרים וכן הצעות לכתוב מאמרים, יש לשלוח אל: amudim@kdati.org.il
אתר האינטרנט של הקיבוץ הדתי: www.kdati.org.il